

REGLUR

um sértæk úrræði í námi við Háskóla Íslands.

I. KAFLI

Almenn atriði.

1. gr.

Tilgangur.

Stúdentar við Háskóla Íslands, sem búa við fötlun, hömlun eða sérþarfir sem á einhvern hátt geta verið hindrun í háskólanámi, eiga rétt á að njóta sértækra úrræða lögum samkvæmt og eftir því sem mælt er fyrir um í reglum þessum.

Tilgangurinn með því að veita sértæk úrræði í námi er að þeir sem búa við fötlun eða sérþarfir hafi sambærileg tækifæri og aðrir til þess að nýta hæfileika sína til náms. Aðstoðin felur á engan hátt í sér að dregið sé úr eðlilegum námskröfum eða þeim hagað með öðrum hætti gagnvart þessum hópi stúdenta en almennt gildir.

2. gr.

Skilgreiningar.

Með *fötlun*, í skilningi þessara reglna er vísað til skilgreiningar í 2. gr. laga nr. 59/1992 um málefni fatlaðra, sem tekur bæði til andlegrar og líkamlegrar fötlunar.

Með *sérþörfum / hömlun*, í skilningi þessara reglna er vísað til sértækra námsörðugleika og vandamála sem hljóta af slysum, langvinnum veikindum eða öðrum orsökum.

Með *sértækum úrræðum* er í reglum þessum átt við ýmis atriði sem ætlað er að jafna aðstöðu stúdenta til náms og tryggja að fyrirlögn prófa taki sanngjarnt og eðlilegt tillit til fötlunar eða sérþarfa nemenda. Sértæk úrræði ná ekki til námskrafna. Í fylgiskjali með reglum þessum koma fram helstu úrræði sem Háskóli Íslands veitir í þessu skyni.

3. gr.

Gildissvið.

Reglur þessar taka til þeirra sem óskað hafa eftir skrásetningu til náms við Háskóla Íslands í samræmi við 13. gr. laga nr. 41/1999 um Háskóla Íslands.

Það er skilyrði fyrir veitingu sértækra úrræða að hlutaðeigandi stúdent hafi verið skráður til náms skv. 4. mgr. 13. gr. laganna. Það er hins vegar ekki skilyrði fyrir málsmeðferð skv. V. kafla reglna þessara að hlutaðeigandi hafi fengið slíka skráningu.

Þá er það skilyrði fyrir því að stúdent hljóti sérúrræði, að fyrir liggi námsáætlun sem stúdentinn semur í samráði við námsráðgjöf Háskóla Íslands (NHÍ) og ábyrgðaraðila náms innan deildar í samræmi við IV. kafla.

II. KAFLI

Ráð um málefni fatlaðra.

4. gr.

Skipun.

Háskólaráð skipar níu manna ráð um málefni fatlaðra nemenda til þriggja ára í senn. Jafnréttisfulltrúi Háskólans er formaður ráðsins og stýrir störfum þess. Skrifstofustjóri námsráðgjafar Háskólans á sæti í ráðinu og ráðgjafi sem hefur umsjón með málaflokknum innan NHÍ. Aðrir í ráðinu eru skipaðir samkvæmt tilnefningum þannig að hver eftirtalinna stjórnunareininga innan Háskólans tilnefna einn fulltrúa til setu í ráðinu: Rekstrar- og framkvæmdasvið, kennslusvið og starfsmannasvið. Þá tilnefna skrifstofustjórar deilda og stúdentaráð Háskóla Íslands einn fulltrúa til setu í ráðinu og Félag Háskólakennara og Félag prófessora tilnefna sameiginlega einn fulltrúa úr hópi fastráðinna kennara til setu í ráðinu.

Ráðið leitar álits hjá starfsmönnum Háskólans eftir því sem tilefni þykir til. Þá er ráðinu heimilt að afla ráðgjafar frá aðilum utan Háskólans.

5. gr.

Hlutverk.

Hlutverk ráðs um málefni fatlaðra nemenda er:

- a) að gera tillögur til háskólaráðs um stefnu í málefnum fatlaðra
- b) að vinna að lausn ágreinings sem upp kann að koma um málefni fatlaðra og taka ákvarðanir í málum skv. V. kafla
- c) að undirbúa og fylgja eftir áætlunum um framkvæmd á stefnu Háskólans í málefnum fatlaðra
- d) að samhæfa vinnu þeirra aðila sem koma að málaflokknum
- e) að gangast fyrir reglubundinni endurskoðun á stefnu Háskólans í málefnum fatlaðra
- f) að afla tölulegra upplýsinga og birta skýrslu um málaflokkinn á þriggja ára fresti
- g) að hafa frumkvæði að fræðslu um málefni fatlaðra innan háskólasamfélagsins
- h) að fylgjast með nýmælum og því hvernig málefnum fatlaðra er háttað við háskóla og aðrar sambærilegar stofnanir heima og erlendis.

III. KAFLI

Inntaka nemenda.

6. gr.

Umsóknir um skrásetningu.

Allar umsóknir um skrásetningu til náms við Háskóla Íslands eru metnar á grundvelli fyrri menntunar og inntökuskilyrða á þeirri námsleið sem valin er, sbr. 1. og 2. mgr. 13. gr. laga um Háskóla Íslands. Ákvarðanataka um veitingu sértækra úrræða skv. IV. kafla fer fram aðskilið frá umfjöllun um inntöku stúdenta.

Til þess að auðvelda væntanlegum stúdentum námsval eiga þeir rétt á skýrum upplýsingum um aðgengi að byggingum og stuðningsúrræðum. Ber Háskólanum skylda til þess að upplýsa fatlaða um réttindi þeirra og úrræði á öllum stigum námsins og eiga frumkvæði að almennri kynningu um þessi atriði innan háskólasamfélagsins.

Jafnframt skulu ábyrgðaraðilar innan Háskólans grípa til eðlilegra ráðstafana til að tryggja að skipulag einstakra námskeiða (þ.m.t. staðsetning og sértækar lausnir) skapi fötl- uðum stúdentum bestu möguleg tækifæri til fullrar þátttöku í náminu.

IV. KAFLI

Veiting sértækra úrræða.

7. gr.

Staðfest greining á fötlun eða sérþörfum.

Nemandi sem óskar eftir sértækum úrræðum snýr sér til NHÍ sem hefur umsjón með þjónustu við fatlaða stúdentu. Úrræði eru aðeins veitt á grundvelli faglegs mats eða sérfræðilíts um fötlun/hömlun. Hægt er að fara fram á við stúdentu sem verða fyrir áfalli á námstíma sem dregur verulega úr námsgetu þeirra að þeir leggi fram vottorð frá viðeig- andi sérfræðingi þar sem hæfni til náms á háskólastigi er metin.

8. gr.

Mat á þörf og úrræðum.

Háskólinn veitir stúdentum skv. reglum þessum, sértæk úrræði í samræmi við mat á þörf fyrir slík úrræði.

Standi val á milli ólíkra úrræða sem veita stúdentinum sambærilegan stuðning áskilur Háskólinn sér rétt til að velja á milli þeirra.

Í undantekningartilvikum er Háskóla Íslands heimilt að synja nemanda um sérúrræði vegna fötlunar enda liggi fyrir með óyggjandi hætti:

- a) að innihald, uppbygging eða framsetning þess náms sem nemandinn hefur valið sé þess eðlis að honum sé fyrirsjáanlega ókleift að uppfylla stærstan hluta þeirra krafna sem í náminu felast, eða
- b) að ekki sé unnt að útvega aðstoðarmenn eða aðstöðu til þess að veita þau úrræði sem þörf er á.

Sérúrræði sem Háskólinn veitir, eru nemandanum að kostnaðarlausu. Nemendur greiða skrásetningargjald skv. reglum sem um það gilda, en að öðru leyti eru ekki innheimt gjöld af þjónustu við fatlaða nemendur.

Stúdentar geta óskað eftir þjónustu í tveimur aðgengissetrum í Þjóðarbókhlöðu sem búin eru tölvum og sérhæfðum hugbúnaði. Háskólinn styrkir ekki stúdenta til kaupa á tækjum, tölvum, hugbúnaði eða öðrum búnaði. Þá greiðir Háskólinn ekki fyrir þau vottorð sem skólinn kann að óska eftir frá stúdentum.

9. gr.

Samkomulag um sérúrræði og námsáætlun.

Námsráðgjöf gerir, fyrir hönd Háskóla Íslands, skriflegt samkomulag við stúdent þar sem fram kemur hvaða úrræði skólinn ábyrgist að veita meðan á námi stendur. Í samkomulaginu komi fram mat á áhrifum fötlunar vegna fyrirhugaðs náms.

Samkomulagið tilgreinir þau námskeið sem stúdentinn hyggst taka og í hvaða námskeiðum sértæk úrræði eru veitt. Samkomulagið er sent viðkomandi deild eða kennara til umfjöllunar ef þörf krefur.

10. gr.

Tímamörk.

Samkomulag um sértæk úrræði verður að liggja fyrir áður en námið hefst.

Varði sértæk úrræði eingöngu próffyrirkomulag er þó nægjanlegt að samkomulag liggi fyrir mánuði fyrir auglýst upphaf prófa.

Verði breytingar á námsáætlun nemandans ber að tilkynna þær til námsráðgjafar Háskóla Íslands.

11. gr.

Hlutur deilda í samkomulagi.

Almennt gildir sú regla að ekki þarf að leita samþykkis viðkomandi deildar, skorar eða kennara vegna úrræða sem veitt eru samkvæmt reglum þessum. Undantekningar frá þeirri reglu eru til að mynda breytt prófform, úrræði í samkeppnisprófum, hljóðupptaka fyrirlestra eða aðrar þær kringumstæður sem krefjast þess að deildir, skorar eða kennarar komi með beinum hætti að framkvæmd úrræða. Sé þörf á öðrum aðferðum við prófun og námsmat en almennt eru viðhafðar, verður, eftir því sem við á, ákveðið viðeigandi prófform í samráði við stúdentinn, viðkomandi kennara, prófstjóra og námsráðgjafa til að gera stúdentinum kleift að sýna fram á að hann hafi uppfyllt skilyrði til áframhaldandi náms eða unnið til viðurkenningar.

Hafi samkomulag ekki verið endursent til NHÍ frá deild eða tilkynnt um að það sé til sérstakrar skoðunar tveimur vikum eftir að deildarskrifstofan fékk það í hendur getur NHÍ litið svo á að það sé samþykkt og hrint úrræðum þess í framkvæmd.

12. gr.

Meðferð upplýsinga.

Námsráðgjöf Háskólans varðveitir trúnaðargögn um fatlaða stúdenta og stúdenta með sértæka námsörðugleika við Háskólann. Meðferð viðkvæmra persónuupplýsinga er í samræmi við lög um persónuvernd og reglur Háskólans.

Námsráðgjöf Háskólans sér um að miðla nauðsynlegum upplýsingum til starfsfólks sem þarf að koma að framkvæmd úrræða.

Trúnaðarupplýsingar eru einungis veittar í þeim tilvikum þar sem mat og framkvæmd úrræða krefjast þess og þá aðeins að fyrir liggi skriflegt leyfi viðkomandi stúdents.

V. KAFLI

Málsmeðferð og ákvarðanataka.

13. gr.

Málsmeðferð NHÍ.

Námsráðgjöf Háskólans undirbýr og gengur frá samkomulagi við stúdent sem leitar eftir sértækum úrræðum í námi, sbr. 9. gr. Námsráðgjöf endurskoðar jafnframt samkomulag sem þegar hefur verið gert, óski stúdentinn eftir því eða tilefni er til endurskoðunar af öðrum ástæðum.

Þegar fyrir liggur námsáætlun býður námsráðgjöf stúdentum tiltekin úrræði, eftir atvikum þegar fram hefur farið val skv. 2. mgr. 8. gr. Stúdent tekur afstöðu til þeirra úrræða sem eru í boði. NHÍ tekur ekki ákvarðanir um rétt til úrræða.

14. gr.

Málskot til ráðs um málefni fatlaðra.

Sætti stúdent sig ekki við úrræði sem NHÍ hefur boðið er honum heimilt að skjóta máli sínu til ráðs um málefni fatlaðra stúdenta sem starfar skv. II. kafla.

Ráðið fjallar um mál stúdentsins og leitar upplýsinga um það frá námsráðgjöf Háskóla Íslands.

Ráðið leitar lausnar ágreinings í slíkum málum og gengur frá samkomulagi við stúdent.

Um undirbúning máls þar sem tekin er ákvörðun um mál stúdents gilda ákvæði stjórnssýslulaga. Ákvörðun verður ekki tekin nema stúdent hafi notið andmælaréttar og öll málsatvik verið leidd í ljós. Ákvörðun skal vera rökstudd.

Ákvörðun skal ætíð tekin í máli nemanda ef rannsókn skv. 10. gr. stjórnssýslulaga hefur leitt í ljós að a- eða b-liður 3. mgr. 8. gr. eigi við.

15. gr.

Álit ráðs um málefni fatlaðra.

Ráð um málefni fatlaðra endurskoðar ekki ákvarðanir sem teknar hafa verið innan deilda eða sameiginlegrar stjórnssýslu Háskólans.

Telji stúdent á sér brotið við framkvæmd úrræðis eða að honum hafi verið mismunað vegna fötlunar sinnar við ákvarðanatöku innan deilda eða sameiginlegrar stjórnssýslu er honum heimilt að leita álits hjá ráði um málefni fatlaðra. Sé mál stúdentsins enn til meðferðar innan Háskólans skal álit ráðsins sent þeim er þá hefur með málið að gera.

Rector, háskólaráð og aðilar innan deilda og sameiginlegrar stjórnssýslu geta ennfremur óskað eftir áliti ráðsins í einstökum efnum.

16. gr.

Úrskurðarvald háskólaráðs.

Í samræmi við 3. gr. laga nr. 41/1999 fer háskólaráð með úrskurðarvald innan Háskólans í málefnum fatlaðra stúdenta.

Ákvarðanir í málum fatlaðra stúdenta sem teknar eru innan deilda eða sameiginlegrar stjórnsýslu eða af ráði um málefni fatlaðra, sbr. 14. gr., eru kærnanlegar til háskólaráðs. Geta skal kærnuheimildar í öllum slíkum ákvörðunum.

17. gr.

Reglur þessar, sem háskólaráð hefur sett á grundvelli heimildar í lögum nr. 41/1999 um Háskóla Íslands, öðlast þegar gildi.

Háskóla Íslands, 2. júlí 2002.

Páll Skúlason.

Pórður Kristinsson.

Fylgiskjal.

Helstu sértæk úrræði sem Háskóli Íslands veitir fötluðum stúdentum.

Kennsluúrræði fela meðal annars í sér:

- val á hentugu/aðgengilegu kennsluhúsnæði
- hreyfanlegur tónmöskvi fyrir heyrnar-daufa
- hljóðritun fyrirlestra
- glósuvinur
- táknmálstúlkur
- táknmálsritari
- sveigjanleg námsáætlun

Námsúrræði fela meðal annars í sér:

- stuðningsviðtöl
- sálfræðilega aðstoð
- námstækninámskeið (þ. á m. námskeið sérstaklega löguð að þörfum nemenda með dyslexíu)
- skönnun námsefnis á tölvutækt form

- aðstoðarmenn við nám
- hljóðritun fyrirlestra
- ljósrit af glærum kennara
- aðgengissetur, vinnuaðstaða með tölvum og sérhæfðum búnaði

Prófúrræði fela meðal annars í sér:

- lengingu á próftíma
- ritara í prófum
- prófkvíðanámskeið
- stækkuð prófblöð
- lituð prófblöð
- sérstakt prófherbergi með tölvum
- einrými í prófum
- munnleg próf
- próf á blindralettri
- hvíld í prófum